

מאמרי

באתי לגני

תשי"א - תש"ל

בס"ד, י"ד שבט, תשי"א

כותב כ"ק מ"ח אדמו"ר, במאמרו ליום הסתלקותו, י"ד שבט השי"ת:

באתי לגני אחותי כלה, ואי' במד"ר (במקומו) לגן אין כתיב כאן אלא לגני, לגנוני, למקום שהי' עיקרי בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה עכ"ל, ולהבין דיוק הלשון עיקר שכינה, הנה בפ"י שכינה מבאר כ"ק אדמו"ר (הקו"א) שנק' שכינה ע"ש ששוכנת ומתלבשת, מלשון ושכנתי בתוכם, שהוא ראשית התגלות אוא"ס, והנה ממה שכותב שראשית התגלות אוא"ס נק' בשם שכינה, מוכן מזה שענין שכינה הוא למעלה מעלה מאצ"י ג"ב, גם בבחי' האור שלפני הצמצום, שהרי ראשית והתגלות הוא באור א"ס שלפני הצמצום, וכמוש"כ כ"ק אדמו"ר האמצעי (ג) כי הארת הקו וחוש לגבי עצמיות אוא"ס נק' בשם שכינה, כי ענין שכינה הוא בכל מקום לפי ענינו, לגבי אצ"י הנה המל' נק' בשם שכינה, וגם בזה מה שמל' דאצ"י נק' שכינה מבאר כ"ק אדמו"ר הצי"ג) שזו דוקא כמו שנעשית בחי' עתיק לעולם הבריאה, אבל בהיותה באצ"י היא מיוחדת עמהם (עם הספירות דאצ"י) ולא שיך לשון שכינה, ומ"מ אי"ז סותר למ"ש לעיל שהקו נק' בשם שכינה, כי שכינה שנאמר בדר"ל היינו מל' דאצ"י, ואף גם זאת רק כשנעשית בחי' עתיק לבריאה דוקא, אבל בשרשה, היינו כמו שהוא לגבי אוא"ס, הנה גם הקו נק' בשם שכינה, ואחד הטעמים מה שהקו נק' בשם שכינה לגבי אוא"ס, כתב כ"ק אדמו"ר מהר"ש (ד) לפי שהקו כוונת המשכתו בשביל שיתלבש בעולמות ונשיי, ולכן הנה גם בראשיתו נק' בשם שכינה, ולמעלה יותר שכינה בשרשו הראשון למעלה מהצמצום, מבאר כ"ק אדמו"ר ג"ע (ה) שגילוי האור כמו שהוא לפה"צ, נק' בשם שכינה, שבכללות האור שלפני הצמצום יש בו ג' מדרגות, עצם האור והתפשטות האור, ובהתפשטות האור ב' מדרגות גילוי האור כמו שהוא לעצמו שזהו מקור אור הטובב, וגילוי האור לעצמו השיך להעולמות שזהו מקור אור הממלא, וגילוי האור הזה נק' בשם שכינה, ואף שהוא לפני הצמצום וא"א שיהי' מקור לעולמות, שלכן הוצרך להיות הצמצום, וצמצום הראשון שהוא בבחי' סילוק דוקא, מ"מ נק' בשם שכינה, וזהו דיוק הלשון עיקר שכינה בתחתונים היתה, היינו שגילוי השכינה בתחתונים, הוא לא השכינה כמו שהוא לגבי אצ"י, היינו מל', גם לא כמו שהוא לגבי אוא"ס, היינו הקו, כ"א עיקר ופנימיות השכינה היתה

(א) כתניא פמ"א ופנ"ב.

(ב) כביאור ע"פ הו"י לי בעזרי (הוכח בדי"ה וככה הגדול פכ"י) גרפס באוה"ת

האזינו ע' א'תתכנ.

(ג) בלקו"ת שה"ש ביאור דשחורה אני רפ"ב.

(ד) ברי"ה וככה שם.

כ

באתי לגני - תשי"א

ל

בתחתונים דוקא, כי האור (ו) שנתלבש בעולמות ה"ה בא בסדר והדרגה. ולמעלה מאיר בגילוי יותר, וכל מה שנמשך ומשתלשל מתמעט האור. וכן הוא בכלל באור דסדר השתלשלות. ואף שקודם החטא הי' גם למטה האור בגילוי, מ"מ הי' גם אז גילוי האור יותר למעלה. וכמארז"ל (י) נסה ימינו וברא שמים נסה שמאלו וברא ארץ. אלא הכוונה על האור שלמעלה מעולמות, עיקר שכינה.

ב) והנה זה דעיקר שכינה בתחתונים היתה, מבואר מהמדרש דתחתונים קאי על עוה"ז הגשמי, וכמו שמבאר דע"י חטא עה"ד נסתלקה השכינה מארץ לרקיע, וע"י מתן תורה על הר סיני באתי לגני לגנוני. ועיקר הסילוק שנעשה ע"י החטא הוא בחטא עה"ד דוקא. וכמו שבענין החטא, הרי עיקר החטאים הי' חטא עה"ד, שהרי ע"י חטא עה"ד הי' נתינת מקום לשאר החטאים, וחטא עה"ד הי' סיבה וגורם להחטאים דקין ואנוש וכו', כמו"כ הוא בפעולת החטא, דהסילוק שנעשה ע"י החטא הנה עיקר הסילוק הוא מה שנסתלק ע"י חטא עה"ד מעוה"ז התחתון דוקא. דכשם שעיקר שכינה בתחתונים הוא בעוה"ז דוקא, הנה כמו"כ הוא בהסילוק דעיקר הסילוק הוא מה שנסתלקה מהארץ דוקא, שזה נעשה ע"י חטא עה"ד, שע"י נסתלקה השכינה מארץ לרקיע, וזהו ג"כ הטעם שאינו מצרף (בהמאמר) חטא עה"ד עם החטאים דקין ואנוש וחושב זה בפ"ע, לפי שבהחטאים דקין ואנוש נסתלקה השכינה מרקיע לרקיע, מה שאין כן בחטא עה"ד שנסתלקה מארץ לרקיע, שלבד זאת שהסילוק מהארץ, זה בעיקר נוגע לנו, הנה זהו גם עיקר ענין הסילוק.

(וממשיך במאמר) ואח"כ עמדו ז' צדיקים והורידו את השכינה למטה, אברהם זכה והוריד את השכינה מרקיע ז' לו' כו' (ומקצר בזה ומסיים) עד כי משה שהוא השביעי (וכל השביעין חביבין) הורידו למטה בארץ. דעיקר ענין ההמשכה הוא ע"י משה, שהרי משה דוקא הורידו למטה בארץ, דכשם שבענין הסילוק מלמטלמ"ע הרי העיקר הוא בחטא עה"ד שנסתלק מהארץ כנ"ל, הנה כמו"כ הוא בענין ההמשכה מלמעלה למטה, עיקר ענין ההמשכה הוא למטה בארץ דוקא, דלבד זאת שההמשכה למטה בעיקר נוגע לנו, הנה זהו גם עיקר ענין ההמשכה. וזה נעשה ע"י משה דוקא, והטעם לזה מבאר בהמאמר במוסגרי, כי כל השביעין חביבין.

ג) והנה מלשון רז"ל וכל השביעין חביבין ולא כל החביבין שביעין, מוכח מזה שעיקר המעלה הוא זה שהוא שביעי, ומפני זה שהוא שביעי מצד זה הוא חביבותו, ויינו שחביבותו אינו מצד ענין התלוי בבחירתו רצונו ועבודתו, כ"א בזה שהוא שביעי, שזה בא מצד התולדה, וככ"ז הנה כל השביעין חביבין. ולכן זכה משה שניתנה תורה על ידו, והנה ביאר

(י) בארוכה בוי"ה איכה סי' דברים, עת"ה.

לא

באתי לגני - תשי"א

כ"ק מ"ח אדמו"ר (בתחילת בואו לאמריקה) ז' שגם בענין דהשביעין חביבין ניכר מעלת הראשון, שהרי כל ענין שביעי הוא שהוא שביעי לראשון. וביאר אז מעלתו של הראשון שזהו אברהם אבינו, מפני עבודתו, ושהיתה עבודתו במס"ג, ואינו מסתפק בזה עדיין, ומוסיף עוד (אף דלכאורה אי"ו נובע שם לגוף הענין) דאופן המסירת נפש שלו הי' שלא חיפש מס"ג, שזהו ההפרש בין המס"ג דאברהם אבינו להמס"ג דר"ע, דהמס"ג דר"ע הי' וואס ער האָט געזוכט מס"ג, מתי יבוא לידי ואקיימנו, משא"כ באברהם הנה המס"ג שלו הי' בדרך אנב, דאברהם ידע שעיקר העבודה תוא כמ"ש ויקרא שם בשם הוי' אל עולם, א"ת ויקרא אלא ויקריא, אָז יענער זאָל אויך שרייען, ואם נצרך לזה בדרך אנב מס"ג, הנה גם זה ישנו, וכ"כ גדלה מעלת עבודתו והמס"ג שלו, עד אשר גם משה מה שזכה שניתנה תורה על ידו הוא מטעם כי השביעין חביבין, שהוא שביעי לראשון, והקב"ה א"ל (למשה) במקום גדולים (אברהם) אל תעמוד, והנה אף כי גדלה חביבות השביעי ואין זה בא לא ע"י בחירה ולא ע"י עבודה, כי אם פארטיקערזייט מצד התולדה, מ"מ אין בזה הגבלה שנאמר שנפלות הוא, ואינו שייך אלא ליחידי סגולה, כ"א ע"ד שמבואר בתנא דב"א (פ"ט ופכ"ה) ומובא בדא"ח שכל ישראל ואפי' עבד ואפי' שפחה) יכולים להגיע להשראת רוה"ק, וכל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב, אלא שמ"מ דארפמען ניט זיין גענאָרט ביי זיך, וצריך לידע אשר במקום גדולים אל תעמוד, וכל מעלת השביעי הוא שהוא שביעי לראשון אָז ער קען דורכפיהרן עבודת ושליחות הראשון דאל תקרא ויקרא אלא ויקריא, וזהו החביבות דהשביעי שהוא הממשיך השכינה, ולא עוד אלא שממשיך עיקר השכינה, ועוד יותר שממשיך בתחתונים.

והנה זה תובעים מכא"א מאתנו דור השביעי, דכל השביעין חביבין, דעם היות שזה שאנחנו כדור השביעי הוא לא עפ"י בחירתנו ולא ע"י עבודתנו, ובכמה ענינים אפשר שלא כפי רצוננו, מ"מ הנה כל השביעין חביבין, שנמצאים אנחנו בעיקבתא דמשיחא, בסיומא דעקבתא, והעבודה - לגמור המשכת השכינה, ולא רק שכינה כ"א עיקר שכינה, ובתחתונים דוקא.

ד) והנה אחרי שמבאר בהמאמר דעיקר שכינה בתחתונים היתה וגם אח"כ המשיכה משה (השביעי) לארץ דוקא אומר: ועיקר גילוי אלקות הי' בבית המקדש (ומביא ע"ז הפסוק) דכתיב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם בתוך כא"א מישראל, וזהו (ג"כ מש"כ) צדיקים ירשו ארץ וישכנו לעד עלי' דצדיקים יירשו ארץ שהוא ג"ע, מפני שהם משכינים (היינו ממשיכים) בחינת שוכן עד מרום וקדוש

ז) סו"ה החדש הזה לכם הי"ת.

ח) בתב"א מ"ט איתא דאמילו עו"ז, ולכאורה קשה מבי"ב (טו, ב) דמוכח שם לגמור המשכת שורה של עו"ז, ושי"ש בתב"א ובמה שצ"י שם, וע"ז אגרת תימן

באתי לגני - תשי"א

לב

(הענין הזה דשוכן עד אינו מבאר בהמאמר, ומבואר הוא בלק"ת עמ"י מאמר הזה) שיהי בגילוי למטה, וזהו באתי לגני לגנוני למקום שהי עיקרו בתחילה דעיקר שכינה בתחתונים היתה. והענין הוא (ביאור הענין להבין מפני מה היתה עיקר שכינה בתחתונים דוקא) דהנה תכלית הכוונה בבריאת השתלשלות העולמות, דנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים.

והנה רבנו הזקן מבאר בזה (ט) אשר תכלית השתלשלות העולמות וירידתם אינו בשביל עולמות העליונים, הואיל ולהם ירידה מאור פניו ית', וא"ל שהכוונה הוא בשביל הירידה. דהנה ידוע דהבריאה הוא רק בכח העצמות, וכמ"ש באגה"ק ד"ה איהו וחיהי אשר מהותו ועצמותו שמציאותו הוא מעצמותו ואין לו עילה קודמת ח"ו, הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט ממש. היינו שהתהוות אינה מהגילויים כי אם מהעצמות, וא"כ א"א לומר שתכלית ההתהוות היא בשביל עולמות העליונים, שהרי גם עולם האצי' הוא גילוי ההעלם וא"כ זהו ירידה מאור פניו ית', כי כשהיו אורות האצי' בהעלם היו במדרג' גבוה הרבה יותר, ועוד שכיין שזהו רק גילויים הרי א"ל שהעצמות הוא בשביל גילויים, אלא שהתכלית הוא עוה"ז התחתון, וכמ"ש אדמו"ר האמצעי בפ' זו"י (פ' בשלח) בענין ההפרש בין עולמות העליונים לעוה"ז, דבעוה"ז נרגש שמציאותו מעצמותו (וכמבואר בהמשך דר"ה דהאי שתא, ההפרש בין נברא ואור, דאור הוא דאי' על המאור, דכשאנו רואים אור, האור עצמו מראה ומגלה שיש מאור, משא"כ יש הנברא הנה לא זו בלבד שאינו מגלה בורא, אלא עוד זאת שהוא מעלים ומסתיר על זה, ואדרבה נרגש שמציאותו מעצמותו (אלא שמצד השכל מוכרח שאינו כן)). ואף שזהו רק בהרגשתו, מ"מ הנה זה גופא שיהי נדמה עכ"פ שמציאותו מעצמותו זהו מפני ששרשו מהעצמות שמציאותו מעצמותו, נמצא מובן שהכוונה בהבריאה והשתלשלות אינה בשביל עולמות העליונים שענינם גילויים, כ"א הכוונה הוא עוה"ז התחתון, שנדמה לו שאינו גילוי כ"א עצמי, היינו מציאותו מעצמותו, וע"י העבודה בו, ע"י אתכפיא ואתהפכא, נתגלה העצמות, בשבילו הי' בריאת והשתלשלות העולמות.

(ה) והנה לא מיבעי להשיטה שמביא אדמו"ר הצ"צ (א) שגם הכלים דאצי' הוא גילוי ההעלם, דלשיטה זו הרי בודאי אין הכוונה בשביל האצי' כי הרי זה ירידה ורק גילויים, אלא גם להשיטה השני' שמביא שם שהכלים הם בריאה יש מאין, הנה מבואר בכ"מ שמה שאנו אומרים שהכלים הם בריאה יש מאין אין הכוונה יש מאין ממש, כ"א זהו דוקא לגבי האור, מפני ששורש הכלים מהרשימה שהיא בחי' העלם ולכן גם

(ט) בתניא פל"ו.

(י) בביאורי הזהר בשלח ד"ה כגונא דלעילא קרוב לסופו.

באתי לגני - תשי"א

מציאותן הוא באופן שמקורם בהעלם, ולכן לגבי האור הם כמו בריאה יש מאין. אבל לגבי הרשימה הם גילוי ההעלם, א"כ מובן דאין הכוונה עולמות העליונים כ"א העבודה בעוה"ז דאתכפיא ואתהפכא. ואף שעכשיו הנה ע"י עשיית המצוות מוסיפים אורות באצ"י, וא"כ איך אנו אומרים שגם עכשיו עיקר הכוונה העוה"ז דוקא, הנה ע"ז מבאר אדמו"ר מהר"ש"ב) שאורות אלו באצ"י הם שם כמונחים בקופסא, כי אינם בשביל אצ"י, כי אם לצורך עולם התחתון ואינם מתגלים באצ"י, וזהו מה שמבאר אדמו"ר ג"ע"ג) בענין מה שא"ל שהכוונה הוא בשביל עולמות העליונים הואיל ולהם ירידה מאור פניו ית', שהפ' בזה הוא דעולמות עליונים ענינם גילויים שוהו ירידה וגם שהעצמות מובדל מענין הגילויים, אלא התכלית הוא עוה"ז התחתון, שכך עלה ברצונו ית' להיות נח"ד לפניו ית' כד אתכפיא סט"א ואתהפכא חשוכא לנהורא, וכמו שמבאר בהמאמר, שכל העבודה הוא להפוך השטות דלעו"ז לשטות דקדושה, ועי"ז נח"ד לפני שאמרתי ונעשה רצוני, ועי"ז ממשיכים שיהי' לו ית' דירה בתחתונים, וכמו הדירה הרי האדם דר בה בכל עצמותו ומחותו, הנה כמו"כ הוא בתחתונים שהם דירה לו ית', הכוונה שממשיכים לא רק גילויים כ"א נמצא בהם עצמות א"ס ב"ה, וזהו תכלית בריאת והשתלשלות העולמות.

ו) והנה בסיום המאמר מבאר, אשר להיות כי מה שעיקר שכינה בתחתונים, הנה עיקר הגילוי מזה הי' בבית המקדש, הנה זהו הטעם שהמשכן הי' מעצי שטים דוקא, מפני שהכוונה הוא להפוך השטות דלעו"ז און דעם קאך פון גפש הבהמית לשטות דקדושה, וכמארו"ל אתני' לי' שטותי' לסבא, עבודה ובטול שלמעלה מטעם ודעת, והנה כל הענינים שתבע מאתנו כ"ק מו"ח אדמו"ר וכמו"כ שאר הנשיאים קיימו זה בעצמם, והוא ע"ד דרו"ל עה"פ מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות ולשמור יד), וכן מה שהוא מצווה לישראל הוא עושה, ועד"ז הוא בהוראות נשיאינו שמה שתבעו מהמקושרים ושייכים אליהם הנה הם בעצמם קיימו ועשו כן, ומה שגילו לנו שקיימו זה, הוא כדי שיהי' לנו יותר נקל לקיימם, וכמו בהענין דאהבת ישראל שיש בזה כמה וכמה סיפורים מכאור"א מהנשיאים, ולדוגמא מכ"ק אדמו"ר הזקן שהפסיק בתפילתו והלך וקצץ עצים ובישל מרק והאכיל בעצמו ליולדת, מפני שלא היו אנשים שם בבית, מכ"ק אדמו"ר האמצעי, איך שנכנס אליו אחד ליחידות והתאונן על הענינים שאברכים מתאוננים עליהם, וגלה אדהאמ"צ את זרועו וא"ל הלא תראה שצמד עורי על עצמי גו' וכ"ז הוא מהח"ג שלך, אשר מובן

יב) כד"ה סוד גתן תרמ"ב, ועיין הגהה שני בתניא פ"מ, ד"ה ארדה נא, תרנ"ה.

יג) ד"ה מצותה משתשקע, תרע"ה, ועייגי"כ ד"ה ארדה נא, תרנ"ה.

יד) שמות רבה פ"ל, ט, ירושלמי ר"ה פ"א ה"ג, — וזהו אתדלי"ע שקדמה לאתדל"ת, קדשנו במצותיו ואח"כ כל השונה כו' הקב"ה שונה כנגדו, ציצית שלמטה מעוררים ציצית שלמעלה בתוסי אורות וכו', באתדל"ת אתדלי"ע, וזהו משי"כ בסנים וכן מה שהוא כו'.

באתי לגני - תשי"א

הפלאות ורוממות מעלת כ"ק אדמו"ר האמצעי בכלל ובפרט מאלו ששייכים לענינים כאלו, ומ"מ ה' ההתקשרות עמהם כל כך עד שמצד הענינים שלהם שהיו שלא כדבעי למהוי, פעל עליו חלישות הבריאות ביותר, עד שצפד עורו על עצמו. מכ"ק אדמו"ר הצ"צ, איך שהלך קודם התפלה ללות גמ"ח לאיש פשוט שהי' נוגע לו בפרנסתו. מכ"ק אדמו"ר מהר"ש, שפעם טו) נסע ביחוד מקוהארט לפאריז ונפגש שם עם אברך אחד ואמר לו: יונגערמאן יין נסך איז מטמטם המוח והלב, זיי אַ איד. והלך האברך לביתו, ולא שקט עד שבא לכ"ק אדמו"ר מהר"ש, חזר בתשובה ויצאה ממנו משפחת יראים וחרדים. אשר ידוע שאצל כ"ק אדמו"ר מהר"ש ה' הזמן יקר במאד, עד שגם אמירת החסידות ה' בקיצור, ובזמנים ידועים הנה בשעה השמינית בבוקר ה' כבר אחרי התפלה, ובכ"ז נסע נסיעה רחוקה ושהת שם משך זמן בשביל אברך כו'. מכ"ק אדמו"ר נ"ע בתחילת נשיאותו, אשר גזרו או גזירה חדשה והי' צריך לנסוע ע"ד זה למוסקבה, ואמר לו אחיו הגדול הרוא"א נ"ע, הזמן יקר אצלך ואין אתה יודע היטב שפת המדינה (הרוז"א ה' מלומד בשפות) וגם אתה צריך לחפש היכרות, ולכן אסע בענין זה כפי הוראותיך. אבל כ"ק אדמו"ר נ"ע לא הסכים ע"ז ונסע בעצמו והצלית, וכן ישנם כמה סיפורים מכ"ק מו"ח אדמו"ר אגודת השתדלותו לעשות טובה ואפילו לאיש פרטי, ברוחניות או בגשמיות. והניח את עצמו ע"ז, לא רק הגשמיות שלו כ"א גם הרוחניות שלו, אף שזה שהי' מטיב עמו הנה לא זו בלבד שלא הי' כלל בסוג של תברך בתורה ומצות אלא שהי' שלא בערכו כלל.

ז) והנה ע"י אתכפיא ואתהפכא לשטות דקדושה עי"ז ממלאים כוונת הבריאה, שהיא להיות לו ית' דירה בתחתונים, וזה שע"י אתכפיא ואתהפכא נעשית דירה בתחתונים, באתי לגני, הוא במדריגה יותר נעלית מקודם החטא, דכמו בסותר בנין הקודם ע"מ לבנות, הרי פשיטא שבנין החדש צ"ל במדרי' יותר נעלית מבנין הקודם, כמו"כ מוכרח לומר שע"י אתכפיא ואתהפכא נעשית דירה במדריגה יותר נעלית, וכמבואר בהמאמר דע"י דאתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין, היינו האור שהוא בכולהו עלמין בשוה, ואף שהלשון בהמאמר הוא אור הסובב כ"ע, מ"מ אי אפשר לומר שהכוונה הוא שנמשך אור שהוא בגדר העולמות אלא שהוא סובב ומקיף עליהם, אלא הכוונה שנמשך אור נעלה שאינו בגדר עולמות כלל, ולכן קורא לגילוי אור זה בשם אסתלק, ולכן גם פטירת צדיקים נק' בשם הסתלקות, כי הסתלקות הוא גילוי אור נעלה ביותר. והנה יש ב' אגרות באגה"ק שמבארים ענין ההסתלקות, ובאגרת הב' ענין ההסתלקות מבואר שם בענין פרת חטאת, דהענינים הנעשים בפנים אין יכולים לברר גקה"ט, כ"א ענין הנעשה בחוץ דוקא, פרה הנעשית בחוץ, ולזה מדמין מיתחם של צדיקים, והנה עתה אין פרה אדומה, כי מפני

לה

באתי לגני - תשי"א

חסאינו הי' צ"ל דוקא גלינו מארצינו, אבל אירע סילוקן של צדיקים. והנה בענין סילוקן של צדיקים יש בזה ב' מארז"ל (טז): שקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלקינו. קשה סילוקן של צדיקים יותר מחורבן בהמ"ק. אשר ע"י כל זה אסתלק יקרא דקוב"ה. ופי' ענין הסתלקות פירשו כל הרביים כ"ק אדמו"ר הזקן, כ"ק אדמו"ר האמצעי, כ"ק אדמו"ר הצ"צ, כ"ק אדמו"ר מהר"ש, כ"ק אדמו"ר נ"ע וכ"ק מו"ח אדמו"ר, שאין הכוונה בפי' תיבת הסתלקות שהוא עלי' למעלה ח"ו, כ"א הכוונה שהוא נמצא למטה אלא שהוא בבחי' רוממות. וזה תובעים מאתנו, דור השביעי לכ"ק אדמו"ר הזקן, וכל השביעין חביבין, או הגם אז מ'האט דאס ניט פאָרדינט און ניט אויסגעהאַרעוועט, מ"מ כל השביעין חביבין והעבודה דדור השביעי הוא להמשיך השכינה למטה ממש. להפוך השטות דנה"ב, אשר ידע אינש בנפשי' אז ער האָט דאָס, און דעם קאָד פון נה"ב וואָס ער האָט דאָס און אפשר אמאָל נאָך נידעריקער, לעשות מזה ולהפוך את זה לשטות דקדושה.

(ח) וזהו ענין צדיקא דאתפטר, דאף שכבר היו כמה העלמות והסתרים וכמה קושיות וענינים בלתי מובנים, הנה כל זה לא הספיק. ובכדי שיהי' אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין, הי' ג"כ ענין סילוקן של צדיקים, שזה קשה לא רק כחורבן כ"א יותר מהחורבן. ותכלית הכוונה בזה הוא שעיי"ז יהי' אסתלק יקרא דקוב"ה. וזה תובעים מכל אחד מאתנו שידעו אז מ'געפינט זיך אין דור השביעי, שכל מעלת השביעי הוא שהוא שביעי לראשון, שהנהגת הראשון הי' שלא חיפש לעצמו כלום ואפילו לא מס"ב, כי ידע שכל ענינו הוא כמ"ש ויקרא שם בשם הוי' אל עולם. ודוגמת הנהגת אברהם אבינו שהוא — געקומען אין אַזעלכע ערטער וואָס מ'האָט דאָרטן ניט געוואוסט פון גיטליכקייט, ניט געוואוסט פון אידישקייט און ניט געוואוסט אפי' פון אלף בית און זייענדיק דאָרטן האָט מען זיך אַפּגילייגט אָן אַ זייט, און אל תקרא ויקרא אלא ויקריא, זידוע שבהלימוד במדת אל תקרא, שתי הקריאות קיימות, וגם בזה הרי מפורש בתושב"כ ויקרא, מ"מ צריך לידע אז אויב ער וויל אים זאָל איינגיין דער ויקרא, מוז זיין דער ויקריא. דאָרפסטו זעהן אז יענער זאָל ניט נאָר וויסן נאָר אויך אויסרופען, הגם אז ביז איצט האָט יענער ניט געוואוסט פון גאָרניט, אָבער איצט דאָרפסטו זעהן אז ער זאָל שרייען אל עולם, ניט אל העולם (י), היינו שאלקות הוא ענין בפני עצמו ועולם ענין בפני עצמו, אלא שאלקות מושל ושולט על העולם, כ"א שעולם ואלקות הוא כולא חד.

(ט) ואף כי מי הוא זה ואיזהו אשר ערב לבו לאמר, אעבוד עבודת אברהם אבינו, מ"מ אפס קצתו שייך לכאור"א ומחוייב בזה (יח) וניתנו לו הכחות על זה ע"י ההנהגה שתראנו הראשון וממנו ואילך ער, ועד בכלל.

(טז) ר"ה ית' ב, איכה רבה א, ט.

(יז) ראה לקו"ת ס"ט תבוא, סד"ה אנכי היא תעריג.

באתי לגני - תשי"א

לו

ההנהגה שהראנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, שהם סללו את הדרך ונתנו לנו כחות
 על זה. וזהו גופא החכיבות דדור השביעי שכמה כחות ניתנו ונתגלו בשבילנו.
 וע"י העבודה באופן כזה יומשך עיקר שכינה למטה בעוה"ז הגשמי החומרי,
 ויהי עוד במדרי' נעלית יותר גם מקודם החטא, וכמ"ש במשיח ונשא מאד
 יותר מאדם הראשון ואפילו כמו שהי' קודם החטא(י). וכ"ק מו"ח אדמו"ר
 אשר את חלינו הוא נשא ומכאובינו סבלם, והוא מחולל מפשעינו מדוכא
 מעונותינו, הרי כשם שראה בצרתנו, הנה במהרה בימינו ובעגלא דידן יגאל
 צאן מרעיתו מגלות הרוחני וגלות הגשמי גם יחדיו, ויעמידנו בקרן אורה.
 אבל כל זה הוא עדיין רק גילויים, ועוד יותר — שיקשר ויאחד אותנו
 במהות ועצמות א"ס ב"ה. זהו פנימיות הכוונה של ירידת והשתלשלות
 העולמות וענין החטא ותיקונו וענין סילוקן של צדיקים שע"ז יהי' אסתלק
 יקרא דקב"ה, וכשיוציאנו מהגלות ביד רמה ולכל בני יהי' אור במושבותם
 יהי' אז ישיר משה ובני גוי' הוי' ימלוך לעולם ועד, (וכמו שהוא בנוסח
 התפלה) וגם בלשון תרגום ס) הוי' מלכותי קאים לעלם ולעלמי עלמיא.
 ומסיימים והי' הוי' למלך וגוי' הוי' אחד ושמו אחד, שלא יהי' חילוק בין
 הוי' ושמו, שכ"ז נעשה ע"י סילוקן של צדיקים, שקשה יותר גם מחורבן
 בהמ"ק. וכיון אז מ'איז שוין די אלע ענינים דורכגעגאנגען, הנה עכשיו
 אין הדבר תלוי אלא בנו — דור השביעי. ונזכה ועזק סא) זיך מיטן רבי'ן דא
 למטה אין א גוף ולמטה מעשרה טפחים, והוא יגאלנו.

(ט) ראה לקוטי תורה להאר"זל פ' חשא ס' הלקוטים פ' שמות. ולכאורה צ"ע מס'
 הגלגולים פ"ט הובא בלק"ת פ' צו ד"ה והניף, ואולי יש ליישב עפ"י שם בגלגולים
 פ"ז הובא בלק"ת שה"ש בסופו.

(כ) ראה לק"ת שה"ש ד"ה הנך יפה דמ"ב.